

Zpěvák, herec a estrádní umělec Stanislav Procházka, vystupující jako Standa Procházka, se narodil 7. srpna 1919 v Mostě. Pocházel z hornické rodiny, kde byl po bratřech Josefovi a Františkovi a sestrách Marii a Josefě benjamínkem. Život v početné rodině nebyl jednoduchý. Do obživy rodiny se tak zapojovaly i děti, které si sem tam přivydělaly vybíráním uhlí na haldě, sbíráním míčků na tenisu nebo česáním chmele. Malý Standa již od předškolních let přinášel svůj „honorář“ z hospody U zeleného stromu, kam si ho tatínek posílal pro pivo. O chlapci se vědělo, že umí hezky zpívat, a tak ho postavili na kulečník a on musel zpívat tehdy populární písničky. Na závalu nebyla ani chlapcova nedokonalá dětská výslovnost a domů se vracel sice s pivem bez pěny, zato s pár korunami od spokojených štangastů v čepici.

Hudba hrála v životě Standy Procházky roli od nejútlejšího věku. Později mu učarovalo také rádio a jeho idolem byl zpěvák Jára Pospíšil, kterému se chtěl přiblížit.

Další velkou láskou se mu stal film a zejména divadlo a Standa se objevil v dětském sboru mosteckého divadla při představení Piskáčkovy operety *Táta Dlouhán*.

Po smrti Standovy maminky se otec znovu oženil a Standa se odstěhoval do Kolína, aby se zde v nádražní restauraci vyučil číšníkem. Po pár měsících ho ale přitáhla hudba a on se rozhodl utéct z učení a dát se ke kočovné společnosti v Uhlířských Janovicích, která zrovna hledala tenora. Jak se ukázalo, společnost neměla zájem o začátečníka, a tak se Standa vydal do Prahy. V restauraci na Wilsonově nádraží se nakonec doučil číšnickému řemeslu a pro neustále zpívání si vysloužil přezdívku Klepura, to podle známého polského tenoristy. Přestože zpíval krásně, uvědomoval si, že o hlas je potřeba se starat. Hodiny zpěvu mu dával například barytonista Národního divadla Hilbert Vávra, později přešel do známé Pivodovy pěvecké školy.

V té době Standa také zazářil v restauraci U Vaňků v pražské Stromovce, kde se konala soutěž v hledání nových talentů *Volná tribuna*. Druhé místo se Stelibského tagem *Sen lásky* a přídavek populární písně *Señorito, až se setmí* vynesly Standovi nejen aplaus publika, ale i angažmá za večeri a 20 korun.

Po vyučení číšníkem definitivně změnil zaměstnání a začal se živit zpěvem. V únoru 1939 se stal profesionálním zpěvákem v taneční kavárně Kotva za denní honorář 40 korun. Kromě večerních vystoupení přes den stoval ve filmovém komparsu, například u filmů *Kristián, Cesta do hlubin študákovy duše, Madla zpívá Evropě* nebo *Lízin let do nebe*.

Kariéra zpěváka nabírala na obrátkách a přicházela další vystoupení ve známých kabaretech (U Šenfloků) a kavárnách a účinkování s celou řadou orchestrů. Angažmá v Lucerna Baru u orchestru

Ferdinanda Petra mu přineslo například seznámení s tehdejší hvězdou R. A. Dvorským. V roce 1941 dostal od dirigenta Jaroslava Maliny prestižní nabídku k vystupování s jeho orchestrem v kavárně Vltava. Standovými kolegyněmi se tehdy staly známá Inka Zemánková a populární Bajo trio. Přestože spolupráce byla skvělá, Standa víc tíhl k divadlu, a tak dvě sezóny strávil v operetním divadle U Nováků jako člen souboru komika Járy Kohouta.

Po válce se mu Velkým benefičním koncertem v pražské Lucerně ještě více otevřely dveře k publiku z řad milovníků lidové písničky. Dostal možnost spolupracovat s orchestrem Karla Valdaufa a v rozhlasu vystupovat s orchestrem F. A. Tichého. Tím se jeho popularita rozšířila do celého Československa. Účinkování v rozhlasových pořadech s orchestrem Karla Vlacha z něj udělalo stálici české lidovky.

Během své dlouhé kariéry se potkal s celou řadou slavných osobností a umělců, například také s Vlastou Burianem, když byl na počátku 50. let svědkem jeho prvního estrádního vystoupení po několikaleté nucené odmlce. Sám Stanislav se také věnoval estrádnímu vystupování. V jeho souboru začínal později známý komik Felix Holzmann i František Budín, který mu nahrával na vtipy.

A jako byl pro Standu Procházku v mládí idolem Jára Pospíšil, on sám se stal vzorem pro jiné začínající zpěváky. Jedním z nich byl Karel Gott, který na začátku kariéry také vystupoval v kavárně Vltava a o Standovi Procházce říkal: „...Standa už byl zpěváckou hvězdou, přitom se tím nijak nevytahoval, nenosil nos nahoru. Naopak si mě, začátečníka, vzal pod ochranná křídla. Radil mi, pomáhal. A upřímně se radoval z mých stoupajících úspěchů.“

V roce 1967 Standa Procházka podlehl trendu zakládání vlastních kapel. Jeho orchestr – Slávinky – měl ale výhradně ženské obsazení. Pojmenování má zřejmě základ v jiné lásce Standy Procházky, totiž k fotbalové Slávii, jejímž fanouškem odnepaměti byl a pro kterou složil fotbalovou hymnu *Naše věčná Slávie*. Nikoho asi nepřekvapí, že se také osobně znal se slávistickými legendami Františkem Pláničkou a Josefem Bicanem.

Kromě rozhlasu, estrád a dalších vystoupení na Standu Procházku nezapomínala ani televize, která ho zvala do zábavných a pamětnických pořadů, jako bylo např. *Televarieté* nebo *Kavárnička dříve narozených*. Fanoušci z řad publika a posluchačů okouzloval svým sametovým hlasem a charismatickým vystupováním a jistě nezapomenou na jeho podání písní *Ale ne, ale ne...*, *Nikdy se nevrátí*, *Andulička*, *Bílé konvalinky*, *Hej, panímámo*, *Skřivánek zpíval* nebo *Tam na stráni* a dalších.

Standa Procházka byl celoživotním optimistou, který vystupoval až do vysokého věku. V roce 2004 s ním Česká televize natočila vzpomínkový stříhový pořad *Úsměvy Standy Procházky* a ve svých 90 letech dokonce vydal nové CD *Nedělej nám starosti, stáří*.

Elán do života dokázal ještě ve svých 95 letech, kdy natočil svou poslední píseň *Mám malý byt*, která je parafrází klasického šlágru *Mám malý stan*.

Osobní a rodinný život Standy Procházky byl spojen s manželkou Věrou a synem Stanislavem. Stanislav Procházka mladší byl známým zpěvákem popmusic a jeho hit *Celá škola už to ví* z roku 1983 znaly všechny dospívající slečny. Život talentovaného zpěváka bohužel předčasně ukončila zákeřná nemoc. Ztrátu jediného syna nesl Standa Procházka velmi těžce. Radost do života mu poté vnášela vnučka Karolína: „...*to je moje sluníčko, ta je po Standovi... Vidím v ní Standu,*“ řekl Standa Procházka v jednom z rozhlasových rozhovorů.

Poslední léta svého života trávil v Domově pro seniory v Praze poblíž Vršovického nádraží. I když už špatně chodil, byl stále plný elánu a dobré pohody. Všichni věřili, že se dožije stovky. To se ale nestalo. Standa Procházka zemřel 16. dubna 2016 ve vinohradské nemocnici v důsledku silného krvácení.

Standa Procházka byl jednou z nejvýraznějších osobností české dechové hudby. Jeho kariéra byla pozoruhodná nejen svou délkou, ale i šíří repertoáru, který zahrnoval lidové písně, operetní melodie a populární šlágry. Zanechal po sobě bohatý hudební odkaz a vzpomínku na laskavého a charismatického člověka, který svým zpěvem dokázal potěšit srdce mnoha lidí.

Svého jediného a milovaného syna přežil o 13 let.

(Zpracovala: Bc. Šárka Bařková)

Použitá literatura:

PROCHÁZKA, Standa a KOUKAL, Milan. *Úsměvy i vrásky Standy Procházky*. Kutná Hora: Argentum, 2010. 163 s. ISBN 978-80-904717-0-2.

KOUKAL, Pavel. Jubilant Standa Procházka. *Průboj*. 1989, **41**(18), 5.

PROCHÁZKA, Standa a VEBEROVÁ, Alena. Životní optimista Standa Procházka. *Plzeňský deník*. 1999, 8(303), 10. ISSN 1210-5139.

Stanislav Procházka (zpěvák). In: *Wikipedie: Otevřená encyklopedie* [online]. [2022] [cit. 29. 4. 2024]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Stanislav_Proch%C3%A1zka_\(zp%C4%9Bv%C3%A1k\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Stanislav_Proch%C3%A1zka_(zp%C4%9Bv%C3%A1k))

Personální bibliografie:

<https://www.knihovnauk.cz/wp-content/uploads/2024/07/Prochazka-bibl.pdf>